

EMPRESA FAMILIAR

Fins a la sopa

Modest Guinjoan / Josep Maria Llaurador

Només cal llegir alguns articles d'opinió d'aquest diari o qualsevol publicació que surti dels mitjans comunicació oficials –o de la seva militància– per adonar-se que passa alguna cosa en les altes esferes del poder. En successives tongades, després de lligar curt els grans megabancs espanyols i els poders mediàtics estatals, i fer-los de la seva corda, els representants del govern de Madrid, o els seus portaveus més locals, s'han fixat en un poder econòmic que no acaben de controlar del tot. Ens referim a La Caixa, que, tot sigui dit, ja s'autocontrola prou per si sola situant a Madrid centres estratègics de decisió, seguint els passos de gairebé totes les multinacionals, i manifestant una vocació ibèrica sense cap ombra de dubte.

La nostra no és una col·laboració de caire polític. Ho dèiem al començament, fa més d'un any; volem contribuir perquè l'empresari familiar, dominant al nostre país, disposi de més idees, de noves maneres d'enfocar els problemes en un marc ferotgement competitiu i cada vegada més global. Però és que a la pressió de la globalització cal afegir-hi, a més a més, la pressió política, més prepotent que la lògica del mercat, i que es tradueix en lleis, decrets, subvencions, favors, impuls polític a certes operacions financeres, entre altres, amb l'objecte de concentrar a Madrid les decisions i, d'aquesta manera, afavo-

rir-ne el control polític. El govern català, per la seva banda, manifesta queixes, però l'experiència demostra que no són prou efectives.

Hi ha dades que semblen confirmar la pèrdua de pes de l'economia catalana en el conjunt d'Espanya, i això alguns ho atribueixen a la pèrdua de competitivitat de les seves empreses; d'altres, a la manca d'adequació de les infraestructures necessàries per terra, mar i aire (llegeixi's peatges i punts negres, port i aeroport, respectivament); i uns altres, a l'absorció d'esdeveniments firals per part de Madrid. Tots tenen la seva raó, però no ens enganyem, hi ha tres motius de fons estretament relacionats entre ells que ens situen en la tessitura: 1) el drenatge de recursos que patim per la via d'una balança fiscal escandalosament negativa (1,3 bilions de pessetes, o més del 8% del PIB l'any 1998, segons López Casasnovas i Martínez; una atrofia del sector públic, i una asimetria insostenible, segons Ros Hombravella, Tremosa i Pons); 2) el poder polític de Catalunya és molt baix, atès que les decisions d'abast en l'esfera empresarial no es prenen

aquí (fiscalitat, laboral, finances...), i 3) un desfici declarat per controlar els principals fils del teixit econòmic. El primer i el segon són històrics, el tercer és més recent.

A més a més, bastit tot plegat amb el missatge que només es pot ser competitiu si es passa abans per la capital del regne; fins i tot alguns representants d'empresaris catalans abonen aquest punt de vista i, si ens els creiem, ja s'hi deuen estar muntant el piset i potser busquen terreny on relocalitzar la seva fàbrica. Per sort són pocs.

Resulta si més no sospitós que les floretes que els catalans rebien des del centre –fins i tot en èpoques ben fosques– relatives a la laboriositat i al caràcter emprenedor, no puguin tenir valor fora de l'abast del seu paraigua protector. Amb el temps es veurà si el tarannà tradicionalment apolític dels empresaris del país els farà anar darrere la processó de sempre o, per contra, els farà organitzar-ne una de nova; de la primera, ja en coneixen els resultats... Els empresaris de futur no són els que serveixen el poder polític ni els que se serveixen del poder polític, és dels que serveixen el mercat. I aquests, a Catalunya, en bona part empresaris familiars ben arrelats, se'n surten amb èxit, per mèrits propis, malgrat estar patint les conseqüències de tot plegat.